

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Februárius' 25 dikén, 1825.

Nagy Britannia.

A' Londoni Kurír illy rövid de különös kifejezésekből álló Nyilatkoztatást tett Febr. 8-dikán: —,

„Egy ember, kit a' Franczia Király különös követséggel küldött ide, Pénteken Canning úrral dolgozott.“ — Mit tegyenek ezen szavak, későbbre vagy a' Kurír maga, vagy pedig csak az idő magyarázhatja meg.

Az óta, hogy a' Parlamentum' ülései elkezdődtek, már ezen kevés idő alatt is sok féle villongások fordultak elé mind két házakban az Irlandiai Catholikusokra nézve. Említettük közelébbi újságunkban, hogy Brougham úgy nyilatkoztatta ki magát, hogy addig bajosan fognak boldogulni ezen Catholikusok a' magok czéljokban, míg a' Ministériumban két féle vélekedés fog fennállani az ő Felszabadittasokra nézve. Azt is irtuk, hogy a' külső dolgokra ügyelő Minister megígérte, hogy ő valamint eddig mindenkor pártjokat fogta, úgy ez után is segíteni fogja őket pártfogása által, valameddig Kérelmeikben a' törvényes formáktól el nem távoznak. —

A' belső Minister Peel úr ellenben másképpen gondolkodik. Ez olly nyilatkozást tett Febr. 5-kén az alsó házban: — Hogy ő most sokkal erősebben meg van győzött mint eddig volt azon veszedelem felől, a' melly onnét származna, ha a' Catholikusok minden politikai jusokkal való élésbe betétnének, és ő kész előbb letenni a' Ministerséget, mint sem hogy az Irlandiai Catholikusok ügyét elősegélje.

Ugyan ezen házban olly jóvallást tett Febr. 10-kén Goulburn nevű tag, a' ki Irlandia' részéről Parlamentumi Titoknok, hogy minden törvénytelen egyesületeket, mellyek ezen szigeten fennállanak töröljenek-el. Azt jegyzették-meg némellyek, hogy a' Titoknok úr a' maga jóvallásában szorgalmasan elkerülte ezen kifejezést: „Catholikus egyesületek“ — hanem további beszédében, melyre ezen tárgy eránt kibocsátkozott, tartózkodás nélkül megvallotta, hogy ő ezen jóvallattal legkülönösebben a' Catholikus egyesületekre czéloz. — A' belső dolgokra ügyelő Minister ez alkalmatossággal ismét kikelt a' Catholikusok ellen, 's kinyilatkoztatta: hogy ha a' Catholikus egyesületek megengedtetnek, úgy szükséges leszen mind azoknak az embereknek egyesületeiket is megszenvedni, kik a' Parlamentumnak megváltoztatását sürgetik. Az ezen jóvallat felett való vetélkedések nagyon sokra terjedtek; 10-dikben éjjel egész 2 óráig tartottak.

Lord Liverpool azt jóvallta a' Felső házban, hogy nevezzenek ki Irlandia' dolgainak megvizsgálására egy Biztosságot, olyant, mint az utóbbi Parlamumi ülésekben kineveztek volt, de azzal a' különbséggel, hogy a' most kineveztetendőnek adjanak olly széles hatalmat, hogy vizsgálódását az Országnak minden részeire terjeszthesse ki, a' mire az utóbbi Biztosság nem volt meghatalmaztatva. Ezen jóvallat megerősített.

Ugyan ezen házban azt kívánta Marquis Lansdown Febr. 8-dikán, hogy terjeszsenek Király Ő F.ge' elejébe egy aláza-

tos Kérelmet az eránt, hogy Ő Felsége az Irlandiai Vice-Kiráynak az Országlószékekkel folytatott minden levelezéseit mellyek a' religiói és politikai egyesületeket illetik, terjesztesse a' Parlamentum ellejébe. Ezen kívánság 42 voksokkal 20 ellen vissza vettetett.

Lushington illy történetet beszélt elé Febr. 8-kán: Irlandiában két Catholikus férjfiak feleségül vettek két Presbyteriana személyt 's Catholikus Pap adta őket össze. A' helység' Protestáns Előljáróji azonközben mind a' négyet különkülön fogházba záratták, a' mire nékiek az Anglus törvények hatalmat adtak. Ugyan ezen törvények halált határoztak a' Papra, de ő látván a' bajt, titkon eltávozott. — A' nevezett tag' kívánsága ezen öt személyekre nézve az, hogy a' Parlamentum legyen munkás a' négy foglyoknak elboesáttatásán, 's a' Catholikus Papnak oltalom alá lejendő vétettetésén. Az alsó ház helybe hagyta az ő kívánságát, melynek már most a' fog lenni a' következése, hogy a' Parlamentum Kérelmet fog ezen tárgy eránt a' Királyhoz intézni.

Dublinban a' Catholikus egyesület gyűlést tartván, a' felett tanácskozott, hogy miképpen kellessék a' fenyegetődző veszedelmet elhárítaniok. Meghatározták, hogy Gróf Donoughmore által Kérelmet adattassanak a' Parlamentum' elejébe azzal a' kívánsággal, hogy vizsgálta-meg a' Catholikus egyesületeknek Statutumait előbb, hogy sem ezeknek léte eránt törvényes határozást tenne.

Nagy Britannia' részéről Herczeg Northumberland neveztetett-ki, hogy mint Rendkívülvaló Nagykövet, Rheims városában a' X-dik Károly Franczia Király' koronáztatásán jelen legyen.

Azon Társasághoz, a' melly Londonban Levántei-Kereskedő-Kompánia nevezet alatt áll-fenn, Minister Canning úrtól oly levél érkezett, melyben jóvallást teszen a' Minister ezen Társaságnak, hogy igen-igen kívánatos dolgot fog cselekedni, ha a' maga Kereskedési Szabadság-levelét az Országlószékeknek vissza adja. Kinyilatkoztatja a' Minister, hogy ezen kívánságnak semmi a'-féle indító oka nincsen, mint ha az Országlószék ezen Társasággal meg nem volna elégedve, hanem csak az az oka, hogy az Országlószékek most az a' plánuma, hogy minden Kereskedési Privilegiumokat eltöröljön. Ezen plánum szerént az Országlószék a' nevezett Társaságnak a' Levantén találtató minden Ágenseit, Consuljait 's a't., a' maga szolgálatjára fogja venni. Mit fog az itt nevezett Társaság ezen hirnek vételéhez képpest határozni, még nem tudják. Micsoda következése lehet idővel ezen dolognak még a' Napkeleti Indiai Kompániára nézve is, könnyű eltalálni. — Ezen Levántei Kompánia legrégibb minden Angliai Kereskedő Társaságok között; még 1579-ben fundáltatott volt. — (Levante nevezeten itt, mind azok a' tenger partok és szigetek értetnek, mellyek a' Középtenger Napkeleti részén, befoglalva Konstánezinápolytól fogva Egyiptomig, talátnak, mint Alexandria, Smyra, Aleppó, az egész Archipelagus, 's egyebek ezen nagy kerületben),

Az Indiai dolgokról újabb tudósítások érkeztek Londonba, a' mellyek tavaly Sept. 28-dikáig terjednek, 's nem éppen olly kedvetlenek, mint a' régibbek voltak. A' Jul. 8-dikán történt csata után, melyben a' Birmánok nagyon megverettettek, az ő sergeik minden felé szélyel futottak, 's három főbb embereiket Sumbabawungi Ministerjekkel együtt főbe verték. Az ő elszaladott sergeik mind a' tartalék armá-

dánál gyűltek ismét össze, a' hova Hercege Sarawaddyt 70 ezer emberekkel várta segítségül. Az alatt, míg ezek folytak az essős idő bekövetkeztén, ez legalább Octoberig vagy Novemberig minden hadakozásnak véget vetett. Az Anglusok csak ezen hónapokban kezdhettek ismét hozzá a' hadi munkához 's az ellenség' Amerapura nevű fő városa felé való útozás-hoz. Egységére nézve még semmit nem szenvedett az Anglus armáda, csak friss hús' dolgában szenved nagy fogyatkozást. Mint mondják maga az Avai Király is táborba szállott.

Úgy látszik (így szól a' Londoni Star), hogy a' Napkeleti Indiai Anglus birodalom' Polgári és Katonai két Fő Igazgatóji Lord Amherst és Generális Edwárd Paget között, a' Birmánok ellen való hadakozásra nézve nem volt jó egygyesség azon tekintetben, hogy az esztendőnek melyik részében kellett volna a' hadakozást elkezdeni. A' Fő Kormányozó Lord Amherst úgy vélekedett, hogy minden halogatódzás nélkül hozzá kell a' dologhoz fogni, Paget ellenben azt jóvalta, hogy várják-el az essős időnek elkövetkezését 's elmúlását. Mind kettőjöknek volt indító oka. Amherst azért siettette a' táborozást, hogy ha, ámbár gyenge erővel, de bátorsággal 's véletlenül rá csapnak az ellenségre, őtet még az essős időnek elkövetkezése előtt megverhetik 's meggyengithetik. Paget ellenben abból az okból jóvalotta, hogy a' táborozásnak elkezdését az essős időnek elmúlásáig halaszszák, hogy az ellenség' vakmerő bátor 's feletébb munkás karaktere, 's azon Birmán-tartományoknak, mellyekben csatázni kellene, szörnyű veszedelmes természete miatt, a' hadakozást (mint meg is történt) könnyen olly nehézé tehetnék, hogy az Anglus armáda a' maga czélját az essős időnek elkövetkezése előtt telyességgel

végre nem hajthatná, 's e'képpen egész esztendei táborozását semmivé tétetve lenni szemlélné.

„Ezen ellenkezés azonközben ezen két Fő-embereink között csakugyan még is olyan, hogy vádolnunk egygyiket se' lehet. Alig lehetne eltalálni, hogy melyiknek volt igaza. A' hazának javát mindketten tiszta szívvel iparkodnak elősegélleni. Lord Amherstnek egyenességét mindnyájan esmerjük. A' Generális Paget' katonai talentomait minden ahozértők megvallják. Az Európai szározon nem egyszer kimutatta, mit lehessen tőlle várni. Brigadéros Generális Campbell is, ki a' Birmánok ellen tétetett expeditziót személlyesen vezérlette, hasonlóképpen jó és vitéz katona, 's őtet még az is nagyon ajánlja, hogy az Indiai tartományokban sokáig katonáskodott. Séringapatámnak megvételeben 's e' szerint a' Tippó-Sahib megbuktatásában nagy részt vett. Hercege Wellington alatt is szolgált Spanyol Országban, 's Marschal Beresford alatt is vezérkedett Portugallia-ban 's egy volt azok között, kik a' Portugalliai armádat organizáltak. Ha tehát megfontoljuk azt, hogy micsoda katonai talentomokkal bíró vezéreink 's melly vitéz sergeink állottak szembe a' Birmánokkal, semmit se' kételkedhetünk azon, hogy jól fog ráánk nézve ezen hadakozás is kiütni, mindazonáltal azt parancsólja a' bölcsesség, hogy ezen vakmerő bátor és rettenetes ellenséggel elegendő hadi erőt állítsunk szembe.“

A' 97-dik és 99-dik számú Regementek Gosportba rendeltetvén oda már megérkeztek, 's minden órán várják a' parancsolatot, hogy hajóra üljenek.

Az Examiner nevű Londoni ujság Spekulatiói-korság nevezet alatt egy tudósítást hirdett-ki melyben azokat a' sokféle czélokra nagy tőkepénzekkel összeállott társaságokat érdeklí hathatósan, a'

mellyek egy esztendőnek lefolyta alatt csak a fő városban különb-különb nevezetek alatt támogtak. Egyenként és nevenként felhozza ezen író mind ezeket a társaságokat, 's mindenik mellé felteszi, hogy melyik hány millióval állott össze:

Össze állottak: Vas-talpút csináltatásra 20 társaságok 13,050,000 fontal (három nem a 20 között hétnek nincs feltéve a tőke pénze) — Tontina-Bankó és Bátorságosító társaságok 22-ten 56,260,000 fontal — 11 társaságok gőz-világosításra 8,000,000 fontal — 8 társaságok a Britanno-Irlandus bányák műveltetésére 3,600,000 fontal (de itt két társaságnak tőkepénze, úgy mint a Rotschild úré és a Hibernian Society nevűé nincsenek feltéve) — 17 társaságok idegen (Amériikai) bányáknak műveltetésére 18,2000,000 fontal — 9 társaságok kanálisoknak, gőzhajóknak 's a t. csináltatásokra 10,580,000 fontal — 27 társaságok, melyeknek neveiket itt nem hordhatjuk mind fel, de a mellyek hasonlóképpen mind igen hasznos intézetekre állottak össze 12,000,000 fontal. Mindezeket össze adván a társaságok száma 114-re, az össze tett tőke-pénz summája 101,690,690 font Sterlingre telik — melly summa, forintra számlálván teszen 1016 milliót, 900 ezeret.

„Bár ha gondolóra nem vesszük is azt a kereskedési és Státuszgazdagsági nagy tudatlanságot (így szoll a fenn nevezett Ujság) a melly ezen sok féle egyesületiplánumokban magát kimutatja, illy sok millióknak csupa spekulátzió fundálódó czélokra lett illy hebehurgia fordítatása már csak magában is olly veszedelmes, hogy fundamentumosabb tekintetekre nézve se lehetne helybe hagyni. Kivált az idegen bányáknak műveltetésekre szánt milliókat lehet felettébb nagyon sajnálni, a mellyek ha szintén a magánosokra nézve nyereségesek volnának is, az

Országra nézve minden esetben veszedelmesek.

„Azok az egyesületek mindazáltal, a mellyek azt vették czélba, hogy össze gyűjtött milliójik által a tudományos találmányoknak és a kereskedés szározon-vizén való közösülési útjainak könnyebbítetésekre czélozzanak, minéműek a Vas-talpútaknak és a Gőz-hajózásnak társaságai, ezek kivételt érdemlenek. Ezt lehet mondani még némelly más próbatételekről 's épületekről is, milyenek a hajóépítőhelyek, kanálisok, vízpartoknak regulástatásaik, 's még némelly Bankó és Bátorságosító Társaságok is, de a több részei a szóban lévő egyesületeknek, mind olly Vakmerő-játékok, mellyek által veszedelemre tétetnek ki a sok milliók: de azon emberek, a kik egyszer ezekben belé szerettek, kivált ha a hirtelen való nagy gazdagságra valami reménségek is lehet, a mi okoskodásainkal igen keveset fognak gondolni. Mi ezen jó intéseinkel leginkább azon falusi jó szívű de tapasztalatlan hazánkfiainak kívánnánk szolgálni, kik a nyereségre való kinézés által elcsábittatván, magokat ezen szerencsekísértő próbatételekre vétettetni megengedik, szerencséseknek tartván magunkat, ha Olvasóink között csak némellyeket is vissza ránt-hatunk intéseink által azon veszedelmes örvénynek széléről, a melyre őket ezen spekulátziói bolond kország vezérlette vala.“

Skotziában Januarius' utolsó hetében olly lágy idő volt, hogy a méhek mint Májusban 's Juniusban szoktak úgy kezdtek bongani; a mezők mind tavasszal úgy zöldellettek 's a búza-vetések növésbe indultak.

Az Országlószéknek figyelmét is nagyon magára vonta a sok minden féle tőkepén-

zes emkereknek nagy summákkal lett összeállása. Egy levél csak nem hitelfelett való dolognak írja lenni, pedig mint alább kitetszik egészen hiteles, hogy már 166 millió font Sterlingekre telne a sok össze tétetett summa. A Lord Cancellarius a Parlamentum' felső házának figyelmét nagyon magára vonta ezen megjegyzése által, hogy ő már még az utóbbi üléseknek vége felé kinyilatkoztatta, hogy ezen szörnyű visszaélésnek meggátoltatására nézve valamely jóvallatot fog ezen ház' elejibe terjeszteni. Meglehet, úgy mond, hogy ezen Spekulátziók némellyeknek nyereséget hajtanak, de a nagyobb számnak sok kárt okozhatnak. Szükséges leszen ezen veszedelemnek mennél előbb gátat tenni.

Rendkívül való Kiadások.

Szörnyűség a miket a közönséges levelek a Hollandiai és Észak-Német Országai tengeri vidékekről, 's a tengerbe szakadó nagy vizeknek mellyékeikről ezen végéhez közelítő Februáriusnak első napjaiban írtak. Rotterdamból ezeket írták Febr. 5-dikén: —,

„Az Észak-nyugotról fúvó kemény szelek már tegnapelőtt délután nagy kiadást okoztak itt a víznek kifolyása által, a melly ezen városnak minden alsóbb részeit elöntötte, melly után az Orkán még jobban nevedvén a Maas vize' partján a legerősebb hártsfát kitekerte gyökeréről, 's a kinyomatott víz olly magasságra hágott, hogy 2 czóllal haladta feljebb az 1776-bélinek magasságát. A kiáradott víz most azokba a lerakódó házakba is bemenvén, a mellyekhez eddig fel nem ért, nagyon sok kárt tett azokban, 's ma délelőtt midőn abban foglalatostkodának az emberek, hogy a vizet a pintzéből kimeregessék 's az épségben maradt portékákat a megromlottak között kivállogas-

sák, valami egy óra-tájban a víz ismét emelkedni kezdett, a melly által olly hirtelenséggel elborítottak városunknak külső részei, a milyent nállunk még senki nem ért. Estvéli 6-todfél órakor 5 czóllal állott a víz feljebb, mint reggel, 's ennél feljebb nem is emelkedett. Mindenek rettegéssel valának eltelve, attól tartván hogy a víz a nagy töltést által szakasztja, 's az egész várost utolsó veszedelemre juttatja, és hogy talám a Harlem felé találtató alsóbb helyek is mind elborittatnak. Azonban hála az egeknek a szél 5 óratájban hirtelenséggel északról kezdvén fúni, a tenger kifolyása elkövetkezett, 's már 6 órakor minden veszedelem elenyészett vala. A kárvallás leginkább dohányban, buzérben, tollóban állott, könyv is sok megázott az alsó emeletekben, hanem hogy a kár mennyire telt, azt még nem lehetett tudni.

Amsterdamból így írnak Febr. 7-dik napján: —,

„Nállunk a mult pénteken Észak-nyugoti Orkán kegyetlenkedett éppen mikor a tenger' vizének kifolyása legnagyobb erejében volt, 's ez úgy behajtotta hozánk a vizet, hogy azon hídon, mellyen a város' új kvartélyja felé mennek, egy lábnyomnyi magasságra által csapott. Az alsóbb külső helyeken 1—2 lábnyomnyira állottak vízben a házak, 's ha még csak 2 czolnyit emelkedett volna, a belső városba is bejött volna. A Pikkers szigetén lévő magazinumok és a lerakódó házaknak alsó részeik mind vízben állottak, melly a dohányban, olajban, gabonában, borbán, és sóban felettébb sok kárt tett. De ezt össze se hasonlithatjuk az egyéb Észak-Hollandiának állapotjával. Ott határnélkül való az inség. Azon régi erősséget mellyet Bonaparte Lajos azért épített volt, hogy ha a szükség kívánni fogná, a tartománt víz alá vehesse, a felduhadt ví-

által törvén egész Hollandiát elöntötte. Azon egész vidék, a' hol Sardam, Bröck, Surmerend, Bellsert, Edam, Monnikendam fekszenek, nem egyéb egy nagy tónál. Legelőbb Bröcknek és a' körülette fekvő faluknak lehetett csónakokkal segítségére menni, 's a' ház héjjákról 's fedelekről, a' hova az emberek felszaladtak vala, őket kifogdosni. Az emberek a' barmokkal egyetemben a' ki ki szabadittathatnak, mind ide hozattatnak. Edamba, Monnikendamba, Sumerendbe, eleséggel 's ivó vízzel térhelt hajók küldettek-el az emberek' éhségének és szomjúságának enyhítésére. Egy szóval egész Észak-Hollandiát elöntötte a' víz. A' belső városoknak és faluknak állapotjokról még nem érkeztek-meg a' tudósítások. Már elcsendesedett a' szél, melly által a' víz a' tengerből ide a' csaiornákba kitolatott vala, 's ezzel a' víz' árja is azonnal le kezdett apadni.

Schlesvigben Husum városából így írtak Febr. 6-kán: —

„Itt e' h. 4-dikére virradó éjszaka éjfélkor szörnyű hó-zivatar közben rettenetes Orkán támodván, a' hánykodó tengernek vizét ezen kikötőhelybe, a' melly egy keskeny tengeröböl által formáltatik, olly nagy sebességgel és erővel behajtotta, hogy a' vízhez közelebb lévő uczák azonnal elborittattak 's a' tengerhez hasonlókka tétettek. Az alsó házakban lakó embereket nagyobbára szobáikban sőt nagy részint ágyaikban lepte oda a' víz, elébb hogy sem a' felső emeletekbe fel, vagy pedig az uczákon az ő kifogások végett le 's fel evező csónakokra kiszaladhattak volna. Ezen jó készülteknek köszönhetjük mindazonáltal, hogy egy ifjan kívül életét senki más el nem vesztette, 's ez is a' csónakból esett ki és úgy veszett a' vízbe. — „A' házakban, házi butorokban, és az idegen országi portékákban vallott kár igen nagy. Gabona termő térségeink is,

mellyek a' tenger szomszédságában fekszenek, úgy elromlottak, hogy ezen esztendőben bajosan fogjuk hasznokat venni. A' sok házi butorok, a' mellyek között gyermekbölcső is 20 találtatik, azt mutatják, hogy a' partjainktól nem messze lévő sok apró szigeteknek lakosaik szörnyű inségre jutottak, vagy ha mind nem is de sokan a' tengerbe temették. Még azonban ezeknek állapotjokról semmi bizonyos tudósításaink nem érkeztek. Hanem mint a' partról szemlélhetni a' Kleinmoor nevű kis szigeten csak három házak állanak-fenn; Südfall nevűt pedig, mint mondják egészen elmosta a' víz. A' mi partjainkon lévő Gondviselőtől érkezett tudósításokban a' mondatik, hogy a' partra kihánytatott házi butorral 200 szekér rakodott-meg. —

„Tönningent is elborította a' víz; a' Ciderstedi és Dittmári töltéseket ketté szakasztotta a' víz, melyre nézve az egész vidék tengerhez hasonlít. Az itt találtató víz-jegyek szerint 108 esztendeje, hogy nem volt illy árvizünk.

A' Hamburgi Ujság illy levelet közöl Ritzebüttelből Febr. 4-dikéről: —

„Itt tegnap az Észak-nyugoti szél egész napon kegyetlenkedvén, estvéli 10 órakor olly hír lépe-bé hozzánk hirtelenül, hogy az Elbe' torkában a' víz szörnyű sebeséggel emelkedik, 's Ritzebüttelt veszedelem fenyegeti. Nem soká az alsóbb helyekre a' víz kicsapván azokat elborította; 's azon szempillantásban a' kikötőhely' kelet-oldalánál lévő felső töltés elszakadott, 's a' víz kicsapván az után az árva-háznál lévő gátat is megszakasztotta, 's onnét a' Ritzebüttelt ketté vágó csatornába rohant-be. Csak éjjeli 2 órakor kezdett távozni a' veszedelem: hanem a' víz' árját a' tenger' kifolyása (Ebbe) se' szállította 3 lábnyomnál alább.

„Ma a' napnak feljőtekor rettentő dolgok tüntek szemeinkbe. Minden felé csak egy tengert láttunk magunk körül. A' Grodeni tengertöltés talám hathellyen is megszakadott. A' világító torony' fundamentoma nagyon megromlott. A' ferdőház körül csak a' kopasz uszlopok állanak; a' ferdő-kádak víztsők özszeromlottak, a' fedények a' tenger felé hajtattak-el; a' pakoló házak elmosattattak; a' közösülési hájak oda lettek, minden közösülés félbe szakadt. Éhelhalástól ugyan nem félhetünk a' jelenlévő szempillantásban: de csakugyan még is nagy inséggel kell küszködnünk.

„Sok emberek minden marhájakat elvesztették; csak testeiken lévő ruházatjuk maradt meg. A' szerencsétlenséget nem annyira a' töltések' gyengesége okozta, mint az, hogy nem voltak elég magasak. Neuwerk szigetén nem maradt egy ház épségben. Legnagyobb folyatkozás van ivó víz' dolgában, mint hogy a' tengeri sós-vízzel özsze elegyedett, 's megromlott. Mint halljuk egész Glückstadtig mindenütt megszakadoztak a' töltések. A' Seestermichi, Seundichi, Neuendorfi, Collmári, Breitenburgi, Vielenbergi, Haselani, Haseldorfi gabonatermő vidékek mind víz alatt vagynak. A' kirohanó víz sok házakat felfordított 's embereket, barmokat oda ölt. A' házhéjakon 's fedeleken életben maradt, 's onnét kifogdosott embereket még mind hordják ide a' csajkások.

Kirchwerderből Febr. 5-kén: — „A' 4-dikre virradott éjjel nállunk is veszedelmes vala. A' töltések álszakadását az okozta, hogy a' víz felettébb nagy sebességgel emelkedett 's igen nagy erővel nyomult nekik. Nállunk 1 és 1/4 órakor szakasztotta-meg a' töltést a' hanykodó víz éppen azon a' helyen, hol már a' múlt Nov. 15-dikén is megszakasztotta vala, hanem akkor hirtelen bedugták és helyre állították. Nékünk kedvetlen tavaszunk 's nyarunk fognak lenni; teli vetéseinken víz fekszik,

a' tavaszihoz való földet a' rajta fekvő víz elrontotta; a' töltéseknek helyreállittatásárá sok költség kívántatik. Valamint 1500 nagy hold gabonatermő földünkön fekszik a' sós víz.

Ezen tenger-vidéki nagy áradásokról most csak azt jegyezhtjük-meg rövideden, hogy Ober s nevű híres Csillagnéző Tudós ember Mártzius' 4-dig vagy 5-dik napjára még nagyobb tenger-kifolyást jövendőül, mint Febr. 4-dikére virradó éjjel volt, 's ohajtja azon tengeri vidékek' lakosaira nézve, kiknek víz parti tötések már most nagyon megszakadoztak, hogy mikor ezen tenger-kifolyás' ideje elkövetkezik, a' levegő vagy nagyon csendes legyen, vagy pedig napkeletről fújjon valamely mértékletes szél, hogy a' tengernek vizét, a' helyett hogy kifelé nyomja, inkább tartóztassa.

Francia Ország.

A' Hadi Minister illy tudósítást terjesztett Febr. 9-dikén a' Király elébe: — „A' Junius' 30-kán 1824-ben a' végre ki-neveztetett Biztosság, hogy az 1823-béli ioldalék költségnek melly a' Spanyol Országgi segítő-Francia armádának volt rendeltelve) mi módon lett használtatását vizsgálja-meg, a' maga beadott munkájában nagyon fontos resultatumokat fedezett-fel, a' mellyek a' tábori fő Administrátorok közzül többeket tsrhelnek, és megvesztegetési gyanakodást gerjesztenek-fel. — Alá-írta H. Minister Clermont Tonnerre.

A' Király erre e'képpen írt: — „Adattassék által a' mi Igasságtévő Ministerünknek, hogy az Ország' törvényeit hajtassa végre. — „ „Károly.

Ezen K. Paranesolatnak következésében az említett Fr. armádának főbb volt Gazdasági Biztosait Ouvrardot, Rollákot 's a' t. Febr. 12-dik napján elfogattattak, 's az első, Ouvrard, 13-dikban a' fog-

házból kihozattatván, az ő jelenlétében minden írásai pecsét alá tétettek.

Magyar Ország.

Pestről Februárius' 19-kén:

A' Kegyes Oskolák Szerzete is Ő Császári Királyi Felsége, mint a' nevelés eránt különösen gondoskodó Atya, és ezen Szerzet Felséges jótévője eránt, nem mulatta el az idén is háládatos tiszteletének, és köteles hívségének áldozatját: és a' mit minden Gymnásiumokban, a' hívség kötelességéből tenni szokott, azt itt a' Pesti Gymnásiumban különösen megbizonyítani igyekezett. Ugyan is az Elöljáróknak meghagyott rendeléséből, minden Szerzetes Pap Ő Felségének hosszú és boldog életéért bemutatta az Istennek buzgó áldozatját; az ifjúság pedig példás életű Tanítóinak vezérlése alatt innepi díszes öltözetekben zászlók alatt jelent meg a' templomban, hol nagy Tiszteletű Tudós Alber Nep. János Assistens, a' Sz. Theológiának Doctora, és a' Királyi Universitásnál a' Zsidó nyelvnek, és a' Bibliai régiségeknek, 's Ő-Testamentom fejtegetésének Tanítója nagy Misét tartott, melly alatt Tisztel. P. Eschner Konstantin, a' Humanitásbeli II-dik Oskola Tanítója által különösen készített Offertorium, kellemetesen öszve hangzó énekléssel, és kedves muzsikával előadatott. A' Mise után Fő Tisztelendő Bolla Márton Provinciális Úrnak, 's egyéb helybeli Szerzeteseknek, úgy válogatott Ns. Vendégeknek jelenlétében egy tágas palotában az Ifjúság előtt Tisztel. P. Rach Dionizius, az ékes szölnak Tanítója, Deák nyelven ékes beszédet tartott, mellyben megmutatá Ő Felségének I. Ferencz Királyunknak a' Tudományokra bővségesen árasztott, 's az

Ifjúságra kiterjedő kegyelmes érdemeit; úgy az alattvalóinak általjában való boldogítására mind szerentsés, mind viszontagságokkal tellyes időkbén kiterjesztett bölts gondoskodását; mellyekből vett Tanúság gyanánt az Ifjúságnak háládatosságra, hívségre, és szeretetre indító kötelességeit hathatósan fejtegette; úgy, hogy minden Halgatókat fel-lelkesítene.

Lottéria Jelentés.

Császár és Király Ő Felsége ezen három egyesített jószágok', úgy mint Csehországban Prasnó Auged', Vorarlbergben a' Mittelweyersburgi Kartonfábrika', 's Bécs Gumpendorf nevű külső városában a' 151 számú Ház' tulajdonosainak, melly jószágok az itt lévő Nagykereskedőház Bonnet de Bayard' kormányozása alatt Lotteria által kijázdónak, kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a' pénz-nyerő sorsok' számát, még 2,285-tel nevelhesse, de úgy hogy a' sorsok' előbbeni számát általjában telyesen megtarttsa. Most hát már 6,900 pénznyerő sorsok lesznek, a' mellyekkel mind együtt 360,154 B. b. forintot nyernek a' szerencsés jázdók, a' hova járulnak még 600 ezüst edényeket nyerő sorsok, melly edények mind együtt 7,360 lótot nyomnak. Ennyi ezüst jutalmak még egy Lotteriában se' fordultak elé illy nagy számmal, 's ennek e' szerént különös elsőégi megkülömböztetésére szolgálnak, 's a' melynek egyéb elsőégi hasznai már mindenek előtt tudva vagynak, és semmi további megemlítésre nincsen szükségek. A' sorsvonás megmásolhatatlanul ez esztendő Áprilisének 16-kára van határoztatva. A' Sors-czédulának árra 10 B. becsű forint.